

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12CoCsp/37/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121508598
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6121508598.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu A. B. C., C. C. D. E. XX, XXX XX F., G.: XX XXX XXX, právne zastúpený Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, proti žalovanému H. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. J. XXX, XXX XX I. J., právne zastúpenému Centrom právnej pomoci určeným advokátom J. J. J., C. C. K. XXX/XX, XXX XX C., o zaplatenie 2.483,68 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník, č.k. 4Csp/28/2022-139 zo dňa 14. februára 2023, takto

rozhodol:

I. Pripúšťa vstup spoločnosti A. B. C., C. C. D. E. XX, XXX XX F., G.: XX XXX XXX do konania na miesto žalobcu.

II. Odmieťa odvolanie žalobcu proti I. výroku rozsudku okrem časti, v ktorej bolo povolené splácať dlh v pravidelných mesačných splátkach.

III. Potvrdzuje rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. v časti výroku I. o povolení splácať dlh v pravidelných mesačných splátkach, vo výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku III. o trovách prvoinštančného konania.

IV. Stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 908,-eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 908,-eur od 26.01.2023 do zaplatenia, a to v mesačných splátkach po 40,-eur, pričom prvá splátka sa stane splatnou 25. dňa mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku a ďalšie splátky vždy do 25. dňa toho ktorého nasledujúceho mesiaca až do úplného vyrovnania s tým, že omeškanie s plnením či len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalovaný má nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 57,46 % o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 1 ods. 2 prvá veta, 8, § 7 ods. 1, 2, 16, 17, 19, 20, 26, 27, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 4.1.2019, § 52 ods. 1 až 4, § 54 ods. 1, 2, § 54a, § 517 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 3

nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 216 ods. 2, § 232 ods. 3 a 4, § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že sa podanou žalobou domáhal vrátenia spotrebiteľského úveru s tým, že ako dôkaz na svoje tvrdenie o uzavretí zmluvy o úvere predložil súdu tlačivo označené ako „Zmluva o spotrebiteľskom úvere dobrápôžička“ (čl.10 až 13 spisu). V ňom sú v článku 1. ako zmluvné strany označení L. F. M., C. C. D. E. X, XXX XX F., G.:XX XXX XXX a ako klient- dlžník je tam označený žalovaný. Pod týmto označením zmluvných strán je článok 2. zmluvy označený ako „predmet ZoÚ a základné parametre spotrebiteľského úveru“ a v ňom je uvedené, že druh úveru je bezúčelový úver, výška úveru že je 2.500,-eur, fixná úroková sadzba je 13,80 % ročne, dátum splatnosti prvej mesačnej splátky že je 25.02.2019, dátum každej ďalšej platby je k 25.dňu v mesiaci, výška mesačnej splátky je 46,49 eur, z čoho 43,49 eur je anuitná splátka istiny a úrokov a 3,-eurá sú mesačné náklady spojené s poistením schopnosti splácať úver, výška poslednej mesačnej splátky že je 45,79 eur, počet mesačných splátok úveru je 96. Ako termín konečnej splatnosti úveru je tam uvedený dátum 25.01.2027. Ďalej je tam uvedené, že RPMN je 17,10 % p.a., priemerná hodnota RPMN na trhu že je 8,69 % p.a. a celková čiastka, ktorú má klient zaplatiť že je 4.462,34 eur. V zmluve je uvedená tiež odplata za poskytnutie úveru (15,24 %) a najvyššia prípustná hodnota odplaty (17,38 %). Priamo v zmluve, v jej článku 2.3 sú uvedené termíny splatnosti a rozpis započítania jednotlivých splátok na istinu, úroky, poistenie a poplatky s uvedením zostatku istiny po započítaní každej splátky pri splácaní úveru v zmysle ZoÚ. Pri mieste určenom na podpis zmluvy sú uvedené podpisy s dodatkom, že banka aj žalovaný zmluvu podpísali vo C. D. XX.XX.XXXX.

4. Zmluva posudzovaná v súdnej veci, uzavretá žalobcom (v tom čase podnikajúcim ešte pod obchodným menom L. F., M.) so žalovaným je spotrebiteľskou zmluvou.

5. Žalovaný namietal, že v prípade jemu poskytnutého spotrebiteľského úveru jednalo sa o bezúročný a bezpoplatkový úver tak podľa § 11 ods.1 ako aj podľa § 11 ods.2 ZoSÚ, a to z dôvodu absencie niektorých náležitostí zmluvy predpísaných v § 9 ods.2 ZoSÚ a tiež pre hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods.1 ZoSÚ.

6. Žalobca predložil ako dôkazy k skúmaniu bonity len odpovedný hárok (dáta dopytu) zo Sociálnej poisťovne a dáta dopytu SRBI (Spoločného registra bankových informácií). Pokiaľ žalobca tvrdil, že žalovaný deklaroval príjem 650,-eur a že si uvádzal rodinný stav druh a žiadne vyživované deti, tak z uvedených listín nič také nevyplyva. Iný dôkaz nepredložil, neuviedol ani, v ktorej listine mali byť tvrdenia žalovaného uvedené. V každom prípade z listín predložených žalobcom v konaní pred súdom prvej inštancie nevyplyvajú.

7. Na strane výdavkov z dopytu žalobcu v Spoločnom registri bankových informácií zo dňa 04.01.2019 je zrejme, že je v ňom uvedené, že pred uzavretím úverovej zmluvy zo dňa 04.01.2019 mal žalovaný splátkový úver (celková čiastka 31.450,-eur) v zostatkovej hodnote 30.501,-eur s celkovou mesačnou splátkou 150,- eur a kreditnú kartu s úverovým rámcom 13.500,-eur, so zostatkovou hodnotou 13.404,-eur s výškou mesačnej splátky 92,-eur a je tam uvedený dátum poslednej delikvencie na tejto zmluve 31.05.2018. Zároveň z neho vyplýva, že v priebehu rokov 2016, 2017 a 2018 mal žalovaný 7 odmietnutých žiadostí o úver, a to aj na úvery v podstatne nižšej sume, ako mu žalobca tu poskytol (2x 1.000,-eur a 2x 2.000,-eur). Jedna žiadosť o úver bola odvolaná. Z lustrácie v Spoločnom registri bankových informácií zároveň vyplýva, že CB skóre žalovaného bolo na stupnici od A do M, kde A je zlé a M dobré, hodnotené písmenom G, čiže v strede daného pásma. V rámci hodnotenia CB skóre sú taktiež pripojené poznámky: Zmluvy so splátkami po splatnosti a Zmluvy s nevyhovujúcim stavom plnenia za posledných 18 mesiacov. Zo žalobcom predložených listín nevyplyva, aké mal žalovaný výdavky na bývanie, domácnosť, na živobytie, na lieky, obzvlášť za situácie ak z odpovede na lustráciu v Registri obyvateľov SR vyplýva, že bol otcom dvoch maloletých detí. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o skúmanie pravidelných výdavkov žalovaného pred uzavretím uvedenej úverovej zmluvy. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov (predložený výpis z bankového registra, ktorý predložil žalobca) nie je dostatočné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver.

8. Za situácie, ak žalovaný v čase poskytnutia tohto úveru už mal úvery so splátkami 150,-eur a 92,-eur (spolu 242,-eur), pričom bol v tom čase opakovane, mnohokrát odmietnutý so žiadosťami o úver (aj na úvery v nižšej sume) mal žalobca venovať mimoriadnu pozornosť skúmaniu jeho bonity, hlavne rodinnému stavu a výdavkom. Žalobca ničím nepreukázal skúmanie rodinného stavu a iných ako finančných výdavkov žalovaného (je zrejmé, že výdavky žiadnej fyzickej osoby netvorí len splátky iných úverov, čo jedine tu žalobca preukázal, že z výdavkov skúmal a zohľadnil) je preto namieste záver, že zo strany žalobcu išlo o povrchné, formálne skúmanie, lebo síce zisťoval akési údaje (výdavky na splácanie iných úverov, príjem žalovaného), ale v absolútne nedostatočnom rozsahu a navyše ich zjavne reálne vôbec nevyhodnocoval. Žalobca nepreukázal, že by náležite skúmal a vyhodnotil bonitu žalovaného v zmysle § 11 ods. 2 vety druhej zákona č. 129/2010 Z.z. v kontexte s § 7 ods.1 citovaného zákona, čo spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, čo znamená, že žalobca má nárok len na nezaplatené splátky splatné ku dňu rozhodnutia súdu. Prvá splátka bola podľa zmluvy splatná dňa 25.02.2019, splatnosť splátok bola dohodnutá k 25.dňu v mesiaci. Ku dňu rozhodnutia súdu tak bolo splatných 48 splátok, čo predstavuje sumu 1.249,92 eur (48 x 26,04 eur). Súd vychádzal totiž z jednej splátky vo výške 26,04 eur očistenej od úrokov a poplatkov (2.500 eur : 96 splátok). Žalovaný do dňa vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods.1 Civilného sporového poriadku) zaplatil 341,92 eur, preto jeho splatný dlh ku dňu vyhlásenia rozsudku činí 908,-eur (1.249,92 eur - 341,92 eur). Súd preto vyhovel žalobe len v tejto časti a vo zvyšku ju ako nedôvodnú zamietol. Žalovaný by mal pokračovať v splácaní úveru po 26,04 eur mesačne až do dohodnutej doby konečnej splatnosti (25.01.2027).

9. Žalobca má nárok aj na úroky z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Žalobca uplatnil úroky z omeškania z celej zosplatennej sumy a nie z jednotlivých omeškaných splátok. Žalovaný však k tomuto dňu (teda k 07.04.2020) ešte nebol v omeškaní so splátkami vo výške 2.483,68 eur, čo je suma z ktorej žalobca uplatnil úroky z omeškania. Súd preto priznal úroky z omeškania z celej prisúdenej istiny až odo dňa nasledujúceho po zročniti poslednej priznanej splátky. Priznanie sankčných úrokov z jednotlivých splátok po 07.04.2020 by totiž bolo v rozpore s dispozičnou zásadou upravenou v § 216 ods. 2 CSP. Celkovo posúdenie omeškania žalovaného a výpočet uplatneného úroku z omeškania tak boli zjavne nesprávne z dôvodu, že jednalo sa o bezúročný a bezpoplatkový úver. Preto súd priznal úrok z omeškania zo sumy 908,-eur od 26.01.2023 do zaplatenia.

10. Keďže žalovaný žiadal o povolenie splácať prisúdenú sumu v splátkach, súd preskúmal túto jeho žiadosť a využijúc právo vyplývajúce mu z ust. § 232 ods.3 a 4 Civilného sporového poriadku povolil žalovanému platiť žalobcovi prisúdenú sumu s príslušenstvom v splátkach vo výške 40,-eur mesačne. Keďže žalovaný žiadal o povolenie splácať prisúdenú sumu v splátkach, súd preskúmal túto jeho žiadosť a využijúc právo vyplývajúce mu z ust. § 232 ods.3 a 4 Civilného sporového poriadku povolil žalovanému platiť žalobcovi prisúdenú sumu s príslušenstvom v splátkach vo výške 40,-eur mesačne. Nižšiu splátku nebolo možné povoliť, lebo vzhľadom na výšku dlhu a narastajúceho príslušenstva v podobe úrokov z omeškania nižšia výška splátky nezabezpečovala by reálne uspokojenie veriteľa v primeranom čase a nezodpovedala by požiadavke na spravodlivú ochranu práv žalobcu. Vo vzťahu k výške splátky uvedenej v úverovej zmluve súd uvádza, že tá zahŕňala aj úroky a poplatky na ktoré vinou veriteľa (práve pre neskúmanie bonity žalovaného riadnym spôsobom) žalobcovi nárok nevznikol, preto nemôže tu byť smerodajná pre posúdenie primeranosti výšky splátky povolenej žalovanému na splácanie bezúročného a bezpoplatkového úveru súdom. Nemožno opomenúť, že popri splátkach na túto, už splatnú sumu dlhu žalovaného naďalej trvá jeho povinnosť splácať ešte nesplatené mesačné splátky bezúročného a bezpoplatkového úveru. Súd má za to, že vzhľadom na výšku prisúdenej sumy a súdom zistené pomery žalovaného ako vyplývajú z odpovede na lustráciu žalovaného v registri obyvateľov SR (§ 295 CSP), z ktorého vyplýva, že má 2 maloleté deti a z rozhodnutia Centra právnej pomoci zo dňa 21.12.2021, kde sa uvádza, že žiadateľ je v stave materiálnej núdze, s prihliadnutím na výšku dlžnej sumy splátkou, ktorá zodpovedá zásade spravodlivej ochrany práv vyjadrenou v čl. 2 Civilného sporového poriadku pri súčasnom určení, že v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas nastane splatnosť celého plnenia je splátka vo výške 40,-eur mesačne. Z vyššie uvedených dôvodov súd povolil splátky vo výške 40,-eur mesačne, keďže práve v tejto výške podľa názoru súdu ide o primeranú výšku splátky k výške splatného dlhu a všetkým vyššie uvedeným okolnostiam sporu a rešpektujúcu požiadavku spravodlivej ochrany práv tak na strane žalobcu, ktorý ako veľká banka nebude tým neprimerane zasiahnutý vo svojich pomeroch a právach, ako i žalovaného a tiež požiadavku zohľadniť sociálne postavenie strán sporu (článok 6 odsek 2 základných princípov CSP).

11. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods.2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP. V danom prípade vychádzajú z výšky žalovanej istiny, ktorá bola 2.483,68 eur, a vychádzajú z výšky žalobcom žiadaných úrokov a úrokov z omeškania kapitalizovaných ku dňu vyhlásenia rozsudku (úroky 1.414,74 eur a úroky z omeškania 355,20 eur) čo po pripočítaní nákladov na vymáhanie vo výške 27,-eur činí spolu žiadanú sumu 4.280,62 eur je pri prisúdenej istine 908,-eur eur a prisúdenom úroku z omeškania (ku dňu vyhlásenia rozsudku vo výške 2,48 eur), čo činí spolu sumu 910,48 eur pomer úspechu a neúspechu 21,27 % ku 78,73 %. Po odpočítaní úspechu žalobcu v rozsahu 21,27 % od úspechu žalovaného v rozsahu 78,73 % vznikol vo veci úspešnejšiemu žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 57,46 %.

12. Proti rozsudku podal odvolanie žalobca. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. b), f), g) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

13. Poukázal na to, že z rozpisu jednotlivých krokov postupu žalobcu pri posudzovaní bonity dlžníka vyplýva, že žalobca disponoval informáciou o tom, že dlžník nemá žiadne vyživované deti od samotného dlžníka. Žalobca preto nemal dôvod (a ani objektívnu možnosť) zisťovať ďalšie skutočnosti a spoliehal sa na pravdivosť vyhlásenia žalovaného. Paradoxne súd prvej inštancie neuviedol, akým iným spôsobom (ako zisťovaním od dlžníka) mal žalobca overiť jeho rodinný stav. Žalobca (ako súkromná právnická osoba) má prístup k obmedzenému rozsahu údajov a zdrojov. Nemá prístup k všetkým údajom evidovaným v Registri obyvateľov SR, tak ako má súd. Nie je oprávnený zisťovať údaje o deťoch alebo manželoch žiadateľov o úver. Preto sa pri osobnom stave dlžníka musí zásadne spoliehať na pravdivosť jeho vyhlásení.

14. Súd prvej inštancie vytkol žalobcovi tiež, že nepreveroval výdavky žalovaného na bývanie, lieky, domácnosť a na živobytie. Podľa názoru súdu nestačí vyhodnotenie aktuálnych peňažných (úverových) záväzkov dlžníka. V zmysle tejto požiadavky súdu by banka pred poskytnutím úveru mala mať k dispozícii verifikované údaje o ucelenom domácom rozpočte dlžníka. Rovnako ako pri overovaní rodinného stavu, absentuje v odôvodnení rozsudku bližšia zmienka o spôsobe, akým by mal veriteľ tieto informácie zisťovať. Osobitne to platí v prípade (akým je tento), keď sa z externých zdrojov, ku ktorým má prístup iba súd, preukáže že dlžník v žiadosti o úver uvádzal nepravdivé údaje.

15. Žalobca vychádzal pri výpočte hodnoty ukazovateľa schopnosti dlžníka splácať úver zo sumy životného minima na plnoletú osobu. Postupoval teda v zmysle § 7 ods. 20 písm. b) ZoSÚ, ktorý ukladá veriteľovi povinnosť použiť v tomto výpočte: „náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť.“ Žalobca postupoval v zmysle § 7 ods. 20 ZoSÚ, keď na výpočet ukazovateľa schopnosti splácať úver použil tieto položky: i) čistý príjem spotrebiteľa (zistený z vyhlásenia spotrebiteľa a overený prostredníctvom Sociálnej poisťovne), ii) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým mal spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť (t.j. životné minimum platné do 1.7.2019 na plnoletú osobu, pričom žalobca vychádza z vyhlásenie, že dlžník nemá deti ani manželku, t.j. osoby voči ktorým by mal vyživovaciu povinnosť), iii) výšku splátky poskytovaného spotrebiteľského úveru a iv) peňažné záväzky z aktuálnych úverov dlžníka (zistené cez Spoločný register bankových informácií).

16. Žalobca konal s odbornou starostlivosťou v súlade s § 7 ods. 1 ZoSÚ a nedošlo k hrubému porušeniu povinnosti z jeho strany, keď okrem vyžiadaných informácií od dlžníka tieto overoval z jednotlivých dostupných registrov a databáz (Spoločný register bankových informácií a Sociálnej poisťovne).

17. V súlade s § 11 ods. 2 ZoSÚ možno považovať úver za bezúročný a bez poplatkov len v prípade hrubého porušenia povinnosti veriteľa pri skúmaní bonity. Zákon súčasne exaktne definuje, čo možno rozumieť pod hrubým porušením povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (§ 11 ods. 2 ZoSÚ tretia a štvrtá veta). Žalobca však v tomto prípade neskúmal bonitu žalovaného „bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra“ tak, ako vyžaduje zákon pre uplatnenie tejto sankcie.

18. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a prizná žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

19. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

20. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na svojej úradnej tabuli, na svojej webovej stránke minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C.s.p. prvá veta) a elektronicky právnenému zástupcovi žalobcu (§ 219 ods. 3 C.s.p. druhá veta) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

21. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

22. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnym skutkovým zistením, nedostatočnosťou doteraz zisteného skutkového stavu, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

23. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

24. Podľa § 80 ods. 1 až 3 C.s.p., ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli. Súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované. Ten, kto vstupuje do konania, prijíma stav konania ku dňu jeho vstupu.

25. Podľa § 359 C.s.p., odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

26. Podľa § 386 písm. b) C.s.p., odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

27. Podaním zo dňa 23.6.2023, doručeným odvolaciemu súdu dňa 23.6.2023, navrhol žalobca pripustenie zmeny subjektu na strane žalobcu podľa § 80 ods. 1 C.s.p. z dôvodu, že Zmluvou o postúpení pohľadávok č. G. N. D. XX.X.XXXX postúpil pohľadávku spolu so všetkými právami s ňou spojenými na postupníka A. B. C.. Z uvedeného dôvodu navrhol, aby podľa § 80 ods. 1 C.s.p. do konania na jeho miesto vystúpila spoločnosť A. B. C., ktorá zároveň vyslovila súhlas so vstupom do konania na miesto pôvodného veriteľa. Na základe uvedeného mal odvolací súd za preukázané, že Zmluvou o postúpení pohľadávok č. G. N. D. XX.X.XXXX došlo k prevodu práv a povinností z pôvodného žalobcu spoločnosti XXX.F., M. na novú spoločnosť A. B. C., ktorá súhlasí so vstupom do konania na strane žalobcu. Z uvedeného dôvodu preto odvolací súd pripustil vstup spoločnosti A. B. C. na miesto pôvodného žalobcu XXX.F., M..

28. Skôr ako sa odvolací súd začal zaoberať obsahom podaného odvolania skúmal, či toto bolo podané oprávnenou osobou. Odvolací súd poukazuje na to, že civilný sporový poriadok vo svojich ustanoveniach nezveruje každej strane sporu právo podať riadny opravný prostriedok, ale toto právo priznáva len tomu,

v koho neprospech bolo rozhodnutie vydané. Rozhodnutie v neprospech strany sa prejavuje buď ako neúspech vo veci samej alebo ako neúspech v rozhodnutí procesnej povahy, ktoré znamená pre stranu sporu ujmu. Právo podať odvolanie teda nie je dané tej strane v neprospech ktorej rozhodnutie súdu nevyznelo, a ktorá takýmto rozhodnutím nebola dotknutá na svojich právach.

29. V predmetnom prípade súd prvej inštancie prvým výrokom rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 908,- Eur s prísl., a to v pravidelných mesačných splátkach. Tu odvolací súd poukazuje na to, že I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie (okrem časti o povolení splácať dlh v pravidelných mesačných splátkach) bol vydaný v prospech žalobcu, resp. jeho právneho predchodcu, čo znamená, že žalobca, resp. jeho právny predchodca, nebol v zmysle vyššie cit. ust. § 359 C.s.p. oprávnený na podanie odvolania voči uvedenej časti výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie.

30. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že odvolanie voči výroku I. v časti o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 908,- Eur s prísl. bolo podané neoprávnenou osobou, a preto ho bolo potrebné v zmysle ust. § 386 písm. b) C.s.p. odmietnuť.

31. Následne sa odvolací súd zaoberal obsahom podaného odvolania, pričom skúmal správnosť postupu a záverov súdu prvej inštancie vo vzťahu k výroku II., ktorým bola zamietnutá žaloba v prevyšujúcej časti a vo vzťahu k napadnutej časti výroku I. o povolení splácať dlh v pravidelných mesačných splátkach, ako aj vo vzťahu k súvisiacemu výroku III. o trovách konania.

32. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde právny predchodca žalobcu vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

33. Súd prvej inštancie po preskúmaní spisu dospel k záveru, že v predmetnom prípade je poskytnutý úver postihnutý sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti, pretože pred poskytnutím spotrebiteľského úveru nebola skúmaná bonita žalovaného dostatočným spôsobom a tiež dospel k záveru o neplatnom predčasnem zosplatnení spotrebiteľského úveru. S uvedenými závermi sa však vôbec nestotožnil žalobca v podanom odvolaní, preto sa odvolací súd zaoberal, či došlo k naplneniu vytýkaných nedostatkov súdom prvej inštancie ako aj k naplneniu prípadnej sankcie spočívajúcej v bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru.

34. Zákon o spotrebiteľských úveroch platný v čase uzatvorenia zmluvy upravoval v § 7 ods. 1 povinnosť veriteľa pred uzavretím alebo zmenou spotrebiteľskej zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. V prípade, ak veriteľ túto svoju zákonnú povinnosť zanedbá, zákon sankcionuje takéto konanie v zmysle § 11 ods. 2 nemožnosťou vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Zákon v tejto súvislosti ustanovuje tiež, že v prípade ak dôjde k hrubému porušeniu § 7 ods. 1, v takom prípade zákon sankcionuje takéto konanie veriteľa bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru. Za hrubé porušenie povinnosti sa považuje najmä posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je.

35. Zákon o spotrebiteľských úveroch ukladá veriteľovi pri skúmaní bonity klienta postupovať s odbornou starostlivosťou, pričom zákon neuviedol zákonnú definíciu tohto pojmu. Aj napriek absencii takejto zákonnej definície možno vychádzať z toho, že odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka a nepochybne kľúčovou je aj pri skúmaní bonity klienta využívať aj verejne dostupné informácie, ako napr. štátom zverejňované údaje o životnom minime, existenčnom minime a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018).

36. Vzhľadom na uvedené ustanovenie možno od žalobcu ako veriteľa požadovať preukázanie bonity klienta, teda v uvedenom prípade bolo na žalobcovi ako veriteľovi, aby preukázal, že si svoje povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov splnil, teda, že si v uvedenom prípade splnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

37. Žalobca v podanom odvolaní poukázal na to, že pri skúmaní bonity vychádzal jednak z výpisu z úverového registra (SRBI), ako aj z dokladov o príjme, avšak z týchto listín žalobca nemohol úplne zistiť finančnú situáciu na strane žalovaného. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uvádza, že z uvedených listín a registrov nemohol žalobca ako veriteľ zistiť celkovú finančnú situáciu žalovaného, teda takýto postup žalobcu nemožno považovať za skúmanie bonity. Odvolací súd uvádza, že v prípade, ak by aj uvedené konanie žalobcu považoval za skúmanie bonity žalovaného, toto konanie by nebolo možné považovať za náležité skúmanie bonity s odbornou starostlivosťou, pretože bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty a okolnosti na strane žalovaného, ako napr. jeho celkovú zadlženosť, počet vyživovacích povinností, mesačné výdavky, výdavky na zabezpečovanie ubytovania, stravy, atď., teda žalobca si nemohol utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaného potrebnej pre posúdenie jeho schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Z uvedeného teda možno konštatovať správny záver súdu prvej inštancie o nesplnení si povinnosti žalobcom o preukázaní odbornej starostlivosti posúdenia schopnosti žalovaného splácať úver. Odvolací súd záverom poukazuje na to, že pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa.

38. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje aj so závermi vyslovenými Krajským súdom v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016 v zmysle ktorých: „Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona - Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.“

39. Vzhľadom na vyššie uvedené sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, teda, že nesplnenie povinnosti žalobcu ako veriteľa v zmysle § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch má za následok, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a rovnako aj so záverom, že predmetný úver nemohol právny predchodca žalobcu platne zosplatiť, a teda, že žalovaný je tak povinný vrátiť len sumu, ktorá mu bola reálne poskytnutá, avšak v rozsahu splatných splátok ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie. Žalovaný do dňa vyhlásenia rozsudku zaplatil 341,92 eur, preto jeho splatný dlh ku dňu vyhlásenia rozsudku činí 908,-eur (1.249,92 eur - 341,92 eur). Keďže žalovaný v čase rozhodovania súdu prvej inštancie právnenému predchodcovi žalobcu už zaplatil sumu 341,92 Eur, potom súd prvej inštancie postupoval správne, keď žalobcovi priznal len rozdiel medzi uvedenými sumami a vo zvyšku nárok žalobcu správne zamietol. Rovnako sa odvolací súd stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie ohľadom zamietnutia žaloby v časti úrokov z omeškania.

40. Vo vzťahu k vyššie uvedenému má odvolací súd za to, že už samotné nedostatočné skúmanie bonity spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, preto sa nebolo potrebné ďalej zaoberať ani ostatnými dôvodmi bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru.

41. Právny predchodca žalobcu podaným odvolaním napadol taktiež výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie, a to v časti povolenia splácať dlh v pravidelných mesačných splátkach. V zmysle § 232 ods. 2 a 3 C.s.p., lehota na plnenie (tzv. paričná lehota) je v zásade trojdňová, a plynie odo dňa právoplatnosti rozsudku. Zákon však umožňuje súdu, aby v odôvodnených prípadoch určil aj dlhšiu paričnú lehotu, t.j. viac ako tri dni. Hľadiskami, ktoré musí súd vziať do úvahy pri určovaní dlhšej paričnej lehoty sú predovšetkým výška priznaného plnenia žalobcovi, platobná schopnosť žalovaného, prejavovaná snaha o plnenie záväzku, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania a skutočnosť, či by prípadné zdržanie v plnení súdom ustanovenej povinnosti nedodržaním jednotlivých splátok nebolo v riešenom prípade vzhľadom na osobné pomery žalobcu príliš ťaživé (R 117/1967). Z uvedeného tak vyplýva, že strane, ktorej bola uložená povinnosť platiť, možno povoliť splácať dlžnú sumu v pravidelných mesačných splátkach. V predmetnom prípade súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia, (konkrétne v bode 67. odôvodnenia) uviedol a dostatočne odôvodnil na základe akých skutočností vychádzal pri povolení splácať dlh v pravidelných mesačných splátkach žalovaným. Odvolací súd sa stotožňuje s takto prijatými závermi súdu prvej inštancie a nevzhladol žiaden dôvod na ich zmenu, pričom ani samotný žalobca, resp. jeho právny predchodca v podanom odvolaní neuviedol žiadne relevantné dôvody, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu takto prijatého rozhodnutia.

42. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

43. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. rozsudok v napadnutej časti, t.j. v časti výroku I. o povolení splácať dlh v pravidelných mesačných splátkach, vo výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku III. o trovách prvoinštančného konania ako vecne správny potvrdil.

44. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešný bol žalovaný, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p.). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov C.s.p. zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

45. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).